

# **Народна банка Србије**

## **БАНКАРСКИ СЕКТОР У СРБИЈИ**

Извештај за други квартал 2005. године

**Август 2005. године**

## САДРЖАЈ

|                                                                            |           |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>I Банкарски сектор у другом кварталу 2005. године.....</b>              | <b>3</b>  |
| Структура банкарског сектора у Србији.....                                 | 3         |
| Број банака.....                                                           | 3         |
| Организациона мрежа банака.....                                            | 3         |
| Број запослених у банкарском сектору.....                                  | 3         |
| Власничка структура банака.....                                            | 4         |
| Тржишно учешће.....                                                        | 4         |
| Билансна структура.....                                                    | 5         |
| Биланс стања укупног банкарског сектора.....                               | 5         |
| Кредитна активност.....                                                    | 6         |
| Структура пласмана (кредити и други пласмани банака).....                  | 6         |
| Депозитна активност .....                                                  | 7         |
| Структура депозита.....                                                    | 7         |
| Приватизација у банкарском сектору .....                                   | 8         |
| Преузимање других банака.....                                              | 8         |
| Ризици у банкарском сектору.....                                           | 9         |
| 1. Кредитни ризик.....                                                     | 9         |
| Квалитет aktive на нивоу банкарског сектора Србије.....                    | 9         |
| 2. Ризик ликвидности .....                                                 | 9         |
| Показатељи дневне ликвидности банака на дан 30.06.2005.г.....              | 9         |
| Рочна усклађеност aktive и пасиве.....                                     | 10        |
| 3. Девизни ризик.....                                                      | 10        |
| Отворене девизне позиције по валутама<br>на нивоу банкарског сектора ..... | 10        |
| Адекватност капитала .....                                                 | 11        |
| Показатељи профитабилности пословања банкарског сектора .....              | 11        |
| Агрегатни извештај о приходима и расходима .....                           | 12        |
| <b>II Регулаторна активност НБС .....</b>                                  | <b>13</b> |

## I. Банкарски сектор у другом кварталу 2005. године

### Структура банкарског сектора у Србији

Са 30.06.2005. године у Србији је пословала 41 банка која има дозволу за рад Народне банке Србије. У посматраном периоду није било припајања банака и банци није одузета дозвола за рад.

#### Број банака

|                       | 31.12.2003. | 31.12.2004. | 30.06.2005. |
|-----------------------|-------------|-------------|-------------|
| Број банака           | 47          | 43          | 41          |
| Број ДФО <sup>1</sup> | 14          | 8           | 8           |

#### Организациона мрежа банака

| Опис                    | 31.12.2003. | 31.12.2004. | 30.06.2005. |
|-------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Број пословних јединица | 97          | 124         | 112         |
| Број филијала           | 292         | 300         | 312         |
| Број експозитура        | 774         | 1.010       | 1066        |
| Број шалтера            | 302         | 275         | 273         |
| Укупно                  | 1.465       | 1709        | 1763        |

Највећи раст организационе мреже у смислу отварања нових пословних јединица, филијала, експозитура и шалтера (укупно) током другог квартала 2005. године имале су следеће банке:

| Банка                                       | 31.12.2004. | 30.06.2005. |
|---------------------------------------------|-------------|-------------|
| EFG Eurobank а.д. Београд                   | 17          | 23          |
| Société Générale Yugoslav Bank а.д. Београд | 25          | 31          |
| Кулска банка а.д. Нови Сад                  | 28          | 31          |
| Raiffesensbank а.д. Београд                 | 25          | 30          |

#### Број запослених у банкарском сектору

Током првих шест месеци 2005. године укупан број запослених у пословним банкама је повећан за 805, односно са 23.463 запослених на крају 2004. године на 24.268, колико је било укупно запослених 30.06.2005. године.

<sup>1</sup> Друге финансијске организације- штедионице, штедно кредитне организације и штедно кредитне задруге.

## Власничка структура банака

Власничка структура 41 банке на дан 30.06. 2005. је била следећа:

- 14 банака у већинском власништву страних акционара
- 13 банака у већинском власништву домаћих физичких и правних лица
- 14 банака у већинском власништву Републике Србије<sup>2</sup>

## Тржишно учешће

Тржишно учешће банака груписаних према величини билансне суме на дан 30.06.2005. године, износи:

| Величина билансне суме | Број банака | у 000 ЦСД          | Проценат учешћа |
|------------------------|-------------|--------------------|-----------------|
| преко 45 млрд. дин.    | 3           | 211 628 397        | 34,97           |
| 20-45 млрд. дин.       | 3           | 128 150 395        | 21,17           |
| 10-20 млрд. дин.       | 11          | 145 485 878        | 24,04           |
| 5-10 млрд. дин.        | 8           | 81 176 392         | 13,41           |
| до 5 млрд. дин.        | 16          | 38 763 272         | 6,40            |
| <b>Укупно</b>          | <b>41</b>   | <b>605 204 334</b> | <b>100,00</b>   |

Учешће три највеће банке у укупној билансној суми износи 35%. На шест највећих банака се односи 56,14% укупне билансне суме.

На нивоу банкарског сектора укупна билансна сума на дан 30.06.2005. године износи 605,2 милијарди динара, од чега се на банке у већинском власништву страних лица односи 279,98 милијарди динара односно 46,3%, на банке у већинском власништву Републике Србије 193,19 милијарде динара односно 31,9%, и на банке са претежно приватним власништвом 132,03 милијарди динара односно 21,8%.

<sup>2</sup> Банке у којима је Република Србија већински или појединачно, посредно или непосредно, највећи акционар.

**Билансна структура****Биланс стања укупног банкарског сектора**

| Позиција                                                                                           | 31.12.2003.    |             | 31.12.2004.    |             | 30.06.2005.    |              | у милионима ЦСД      |                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-------------|----------------|-------------|----------------|--------------|----------------------|------------------------------|
|                                                                                                    | Износ          | Учешће у %  | Износ          | Учешће у %  | Износ          | Учешће у %   | Индекс раста у 2004. | Индекс раста у I полугодишту |
| <b>АКТИВА</b>                                                                                      |                |             |                |             |                |              |                      |                              |
| Готовина и готовински еквиваленти                                                                  | 40.555         | 11          | 62.837         | 12,3        | 59.545         | 9,84         | 155                  | 95                           |
| Депозити код централне банке и хартије од вредности које се могу рефинансирати код централне банке | 31.134         | 8,5         | 23.002         | 4,5         | 31.891         | 5,27         | 74                   | 139                          |
| Потраживања за камату и накнаду                                                                    | 1.836          | 0,5         | 2.047          | 0,4         | 2.664          | 0,44         | 111                  | 130                          |
| Пласмани банкама                                                                                   | 48.191         | 13,1        | 65.957         | 12,9        | 98.528         | 16,28        | 137                  | 149                          |
| Пласмани комитентима                                                                               | 194.295        | 52,9        | 290.799        | 57,0        | 335.242        | 55,39        | 150                  | 115                          |
| Хартије од вредности и други пласмани којима се тргује                                             | 1.180          | 0,3         | 2.739          | 0,5         | 5.953          | 0,98         | 232                  | 217                          |
| Хартије од вредности које се држе до доспећа                                                       | 7.759          | 2,1         | 8.301          | 1,6         | 7.756          | 1,28         | 107                  | 93                           |
| Учешћа у капиталу и остале ХОВ расположиве за продају                                              | 5.557          | 1,5         | 10.116         | 2,0         | 15.346         | 2,54         | 182                  | 152                          |
| Нематеријална улагања                                                                              | 1.122          | 0,3         | 2.272          | 0,4         | 2.473          | 0,41         | 202                  | 109                          |
| Основна средства                                                                                   | 25.738         | 7           | 32.364         | 6,3         | 35.714         | 5,90         | 126                  | 110                          |
| Остала средства и АВР                                                                              | 10.048         | 2,7         | 9.011          | 1,8         | 9.447          | 1,56         | 90                   | 105                          |
| Одложена пореска средства                                                                          | 71             | 0           | 647            | 0,1         | 645            | 0,11         | 911                  | 100                          |
| <b>УКУПНО</b>                                                                                      | <b>367.486</b> | <b>100</b>  | <b>510.092</b> | <b>100</b>  | <b>605.204</b> | <b>100</b>   | <b>139</b>           | <b>119</b>                   |
| <b>ПАСИВА</b>                                                                                      |                |             |                |             |                |              |                      |                              |
| Обавезе према банкама                                                                              | 39.556         | 10,8        | 43.078         | 8,4         | 34.174         | 5,65         | 109                  | 79                           |
| Обавезе према комитентима                                                                          | 223.299        | 60,8        | 345.705        | 67,8        | 438.074        | 72,38        | 155                  | 127                          |
| Обавезе за камате и накнаде                                                                        | 415            | 0,1         | 478            | 0,1         | 708            | 0,12         | 115                  | 148                          |
| Обавезе по основу хартија од вредности                                                             | 512            | 0,1         | 284            | 0,1         | 202            | 0,03         | 55                   | 71                           |
| Обавезе из добитка                                                                                 | 85             | 0           | 175            | 0,0         | 357            | 0,06         | 205                  | 204                          |
| Остале обавезе из пословања                                                                        | 7.417          | 2           | 6.777          | 1,3         | 6.573          | 1,09         | 91                   | 97                           |
| Резервисања                                                                                        | 6.209          | 1,7         | 7.671          | 1,5         | 8.847          | 1,46         | 124                  | 115                          |
| Остале обавезе и ПВР                                                                               | 3.688          | 1           | 6.415          | 1,3         | 8.872          | 1,47         | 174                  | 138                          |
| Одложене пореске обавезе                                                                           | 3              | 0           | 59             | 0,0         | 54             | 0,01         | 1933                 | 92                           |
| <b>ОБАВЕЗЕ</b>                                                                                     | <b>281.184</b> | <b>76,5</b> | <b>410.642</b> | <b>80,5</b> | <b>497.861</b> | <b>82,26</b> | <b>146</b>           | <b>121</b>                   |
| Капитал                                                                                            | 86.302         | 23,5        | 99.450         | 19,5        | 107.343        | 17,74        | 115                  | 108                          |
| Акцијски и остали капитал                                                                          | 89.174         | 24,3        | 97.220         | 19,1        | 103.897        | 17,17        | 109                  | 107                          |
| Резерве                                                                                            | 6.244          | 1,7         | 9.661          | 1,9         | 15.403         | 2,55         | 155                  | 159                          |
| Акумулирана добит/губитак                                                                          | -9.116         | -2,5        | -7.431         | -1,5        | -11.957        | -1,98        | 82                   | 161                          |
| <b>УКУПНО</b>                                                                                      | <b>367.486</b> | <b>100</b>  | <b>510.092</b> | <b>100</b>  | <b>605.204</b> | <b>100</b>   | <b>139</b>           | <b>119</b>                   |
| <b>ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ</b>                                                                          | <b>378.665</b> |             | <b>510.889</b> |             | <b>604.580</b> |              | <b>135</b>           | <b>118</b>                   |

Укупна билансна сума на нивоу банкарског сектора на дан 30.06.2005. године износила је 605,2 милијарде динара и увећана је у првом полугодишту за 95,1 милијарду динара или 18,6%.

Ванбилансне позиције банака су достигле суму од 604,6 милијарди динара и за првих шест месеци 2005. године су увећане за 93,7 милијарди динара или 18,3%. Потраживања и обавезе по обвезницама депоноване девизне штедне чине 46,2% укупних ванбилансних ставки.

Највећи део aktive банака (72,1%) на дан 30.06.2005. године представљају потраживања по одобреним кредитима и пласманима (пласмани банкама, пласмани комитентима и потраживања за камату и накнаду), затим следи готовина и готовински еквиваленти (9,8%) и депозити код НБС и хартије од вредности које се могу рефинансирати код НБС (5,3%).

У пасиви биланса стања банкарског сектора 82,3% чине туђи или позајмљени извори финансирања, а 17,7% капитал или сопствени извори финансирања. Највећи део позајмљених извора чине депозити банака, привреде, становништва и др. (62,2% укупне пасиве).

## Кредитна активност

### Структура пласмана (кредити и други пласмани банака)

Преглед структуре пласмана и њиховог кретања у првом полугодишту 2005. године, односно на крају 2004. и 2003. године, дат је у следећој табели:

у милионима ЦСД

| ПОЗИЦИЈА                          | 31.12.2003.    |               | 31.12.2004.    |               | 30.06.2005.    |               | Индекс<br>раста у<br>2004. | Индекс<br>раста у I<br>полугоди-<br>шту |
|-----------------------------------|----------------|---------------|----------------|---------------|----------------|---------------|----------------------------|-----------------------------------------|
|                                   | Износ          | Учешће<br>у % | Износ          | Учешће<br>у % | Износ          | Учешће<br>у % |                            |                                         |
| ПРИВРЕДА                          | 140.420        | 75,7          | 197.022        | 69,4          | 228.360        | 67,9          | 140                        | 116                                     |
| СТАНОВНИШТВО                      | 28.439         | 15,3          | 64.283         | 22,6          | 82.293         | 24,5          | 226                        | 128                                     |
| ДРЖАВА                            | 13.551         | 7,3           | 20.130         | 7,1           | 23.494         | 7,0           | 149                        | 117                                     |
| СЦГ                               | 619            | 0,3           | 738            | 0,3           | 1.055          | 0,3           | 119                        | 143                                     |
| Република Србија                  | 11.529         | 6,2           | 18.124         | 6,4           | 21.268         | 6,3           | 157                        | 117                                     |
| Локална самоуправа                | 1.403          | 0,8           | 1.268          | 0,4           | 1.171          | 0,3           | 90                         | 92                                      |
| ДРУГЕ ФИНАНСИЈСКЕ<br>ОРГАНИЗАЦИЈЕ | 393            | 0,2           | 694            | 0,2           | 257            | 0,1           | 177                        | 37                                      |
| НЕПРОФИТНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ            | 2.788          | 1,5           | 1.702          | 0,6           | 2.128          | 0,6           | 61                         | 125                                     |
| <b>УКУПНО</b>                     | <b>185.591</b> | <b>100,0</b>  | <b>283.832</b> | <b>100,0</b>  | <b>336.532</b> | <b>100,0</b>  | <b>153</b>                 | <b>119</b>                              |

Највећи део пласмана одобрен је привреди (67,9%) и становништву (24,5%).

У првом полугодишту 2005. године, банкарски сектор је остварио раст укупне кредитне активности од 52,7 милијарди динара односно 18,6%.

Највећи раст кредитне активности, банке су имале према привреди (31,3 милијарде динара или 15,9%) и према становништву (18,0 милијарди динара или 28,0%).

## Депозитна активност

### Структура депозита

Преглед секторске структуре депозита и њиховог кретања у првом полугодишту 2005. године, односно у претходним периодима, дат је у следећој табели:

| у милионима ЦСД               |             |         |         |             |         |         |             |         |         |                            |        |        |
|-------------------------------|-------------|---------|---------|-------------|---------|---------|-------------|---------|---------|----------------------------|--------|--------|
|                               | 31.12.2003. |         |         | 31.12.2004. |         |         | 30.06.2005. |         |         | Раст у I полугодишту 2005. |        |        |
|                               | динари      | девизе  | укупно  | динари      | девизе  | укупно  | динари      | девизе  | укупно  | динари                     | девизе | укупно |
| Укупни депозити               | 91.063      | 132.162 | 223.226 | 103.442     | 209.815 | 313.256 | 115.918     | 262.574 | 378.482 | 12.476                     | 52.759 | 65.237 |
| Банке                         | 12.670      | 8.359   | 21.029  | 6.871       | 23.597  | 30.467  | 4.658       | 38.332  | 42.989  | -2.213                     | 14.735 | 12.522 |
| Домаће банке                  | 12.637      | 4.447   | 17.084  | 6.851       | 8.158   | 15.009  | 4.609       | 10.321  | 14.931  | -2.242                     | 2.163  | -78    |
| Стране банке                  | 25          | 2.869   | 2.894   | 12          | 8.412   | 8.424   | 41          | 27.970  | 28.012  | 29                         | 19.558 | 19.588 |
| Зависне и повез. банке        | 7           | 1.043   | 1.050   | 8           | 7.026   | 7.034   | 7           | 40      | 47      | -1                         | -6.986 | -6.987 |
| Јавна предузећа               | 10.493      | 6.072   | 16.565  | 14.947      | 8.464   | 23.411  | 16.529      | 10.375  | 26.905  | 1.582                      | 1.911  | 3.494  |
| Друга предузећа               | 39.515      | 40.049  | 79.564  | 45.630      | 51.636  | 97.265  | 48.641      | 54.413  | 103.053 | 3.011                      | 2.777  | 5.788  |
| Јавни сектор                  | 4.587       | 412     | 4.998   | 10.552      | 584     | 11.136  | 14.618      | 936     | 15.554  | 4.066                      | 352    | 4.418  |
| СЦГ                           | 824         | 92      | 916     | 122         | 95      | 217     | 149         | 517     | 666     | 27                         | 422    | 449    |
| РС                            | 2.900       | 233     | 3.133   | 1.250       | 468     | 1.718   | 1.337       | 389     | 1.727   | 87                         | -79    | 9      |
| Лок.самоупр.                  | 863         | 86      | 949     | 9.180       | 22      | 9.202   | 13.131      | 30      | 13.161  | 3.951                      | 8      | 3.959  |
| Остали комитенти              | 6.190       | 1.097   | 7.287   | 6.502       | 2.447   | 8.949   | 8.245       | 2.696   | 10.941  | 1.743                      | 249    | 1.992  |
| Страна правна и физичка лица  | 746         | 5.948   | 6.694   | 1.246       | 12.223  | 13.470  | 1.480       | 14.207  | 15.686  | 234                        | 1.984  | 2.216  |
| Становништво                  | 15.121      | 69.674  | 84.795  | 16.016      | 110.682 | 126.698 | 19.630      | 141.380 | 161.010 | 3.614                      | 30.698 | 34.312 |
| Физичка лица                  | 13.398      | 69.632  | 83.030  | 12.721      | 110.587 | 123.308 | 14.915      | 141.227 | 156.143 | 2.194                      | 30.640 | 32.835 |
| Предузетници                  | 1.722       | 42      | 1.765   | 3.295       | 95      | 3.390   | 4.715       | 152     | 4.867   | 1.420                      | 57     | 1.477  |
| Остало                        | 1.739       | 523     | 2.261   | 1.667       | 295     | 1.962   | 2.118       | 237     | 2.354   | 451                        | -58    | 392    |
| Текућа доспећа дугор.пласмана | 4           | 29      | 33      | 9           | -113    | -104    | 0           | 0       | 0       | -9                         | 113    | 104    |
| Банке                         | 0           | -10     | -10     | 0           | -135    | -135    | 0           | 0       | 0       | 0                          | 135    | 135    |
| Остали комитенти              | 4           | 39      | 43      | 9           | 21      | 30      | 0           | 0       | 0       | -9                         | -21    | -30    |

Највећи проценат депозита чине депозити становништва (42,5%), затим депозити предузећа (34,3%) и депозити банака (11,3%).

Од укупних депозита на нивоу банкарског сектора 69,4% су девизни депозити, а 30,6% динарски, односно 57,4% су депозити по виђењу и 36,3% краткорочно орочени депозити.

За првих шест месеци 2005. године банкарски сектор је остварио раст укупног депозитног потенцијала од 65,2 милијарде динара или 20,8%. Девизни депозити су увећани за 52,8 милијарди динара или 25,1%, а динарски депозити за 12,5 милијарди динара или за 12,1%.

Посматрано по секторима, највише су порасли депозити становништва - 34,3 милијарде динара или 27,1% и депозити банака – 12.5 милијарди динара или 41,1%.

### **Приватизација у банкарском сектору**

| Назив банке                        | Акционарски капитал<br>(у 000 ЦСД) | % учешћа<br>РС <sup>3</sup> | Напомена                                                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------|------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Нишка банка<br>А.Д. Ниш            | 1.012.690                          | 99,84                       | У предквалификационој фази, која је завршена 31.03.2005. год, интерес су показале OTP BANK RT. (Hungary), ERSTE BANK AG (Austria), NOVA LJUBLJANSKA BANKA D.D. (Slovenia) и FIRST INVESTMENT BANK AD (Bulgaria). |
| Војвођанска банка<br>А.Д. Нови Сад | 6.885.972                          | 98,60                       | У току је избор и постављење приватизационог саветника.                                                                                                                                                          |
| Панонска банка<br>А.Д. Нови Сад    | 4.257.224                          | 87,31                       | У току је избор и постављење приватизационог саветника.                                                                                                                                                          |
| Credy банка а.д.<br>Крагујевац     | 1.200.540                          | 70,00                       | У току је избор и постављење приватизационог саветника.                                                                                                                                                          |

### **Преузимање других банака**

Током другог квартала 2005. године преговори око продаје Continental банке а.д. Нови Сад (Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana, Slovenija) и Новосадске банке а.д. Нови Сад (Erste Banka AG Vien, Austria) су настављени, и процес продаје је обављен у другој половини месеца јула 2005. године. Током другог квартала 2005. године Атлас банка а.д. Београд и Меридиан банка а.д. су купљене од стране Pireus Bank из Грчке и Credit Agricole из Француске. Banca Intesa је на тржишту капитала почела куповину акција Делта банке а.д. Београд.

<sup>3</sup> Односи се на директно или индиректно учешће РС. Индиректно учешће подразумева учешће преко банака у стечају.

**Ризици у банкарском сектору****1. Кредитни ризик****Квалитет активе на нивоу банкарског сектора Србије<sup>4</sup>**

у милионима ЦСД

| На дан      | Укупна билансна актива и ванбилансне ставке | Укупна класификована актива након умањења за одбитне ставке | Класификована актива |        | Учешће лоше активе (В, Г, Д) у укупној класификованој активи након умањења, изражено у % |
|-------------|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------|
|             |                                             |                                                             | А+Б                  | В+Г+Д  |                                                                                          |
| 31.12.2003. | 746.151                                     | 256.280                                                     | 198.654              | 57.626 | 22,49                                                                                    |
| 31.12.2004. | 1.126.832                                   | 343.117                                                     | 263.143              | 79.968 | 23,31                                                                                    |
| 30.06.2005. | 1.209.712                                   | 393.233                                                     | 304.727              | 88.506 | 22,51                                                                                    |

Учешће лоше активе у укупно класификованој активи се није значајније променило у току првог полугодишта 2005. године и на дан 30.06.2005. године износи 22,51%. Лошу активу чини актива која се према степену ризичности класификује у категорије В, Г и Д.

**2. Ризик ликвидности****Показатељи дневне ликвидности банака на дан 30.06.2005. године**

у хиљадама -ЦСД

| Банке                     | Средства на жиро-рачуну | Обрачуната обавезна резерва | Разлика колона (2-3) | Депоновани вишкови ликвидних средстава | Кредити за одржавање дневне ликвидности |
|---------------------------|-------------------------|-----------------------------|----------------------|----------------------------------------|-----------------------------------------|
| Укупно у Републици Србији | 21.741.338              | 21.854.528                  | -113.190             | 3.004.000                              | 0                                       |

Од укупног броја банака, њих 10 је користило средства обавезне резерве у укупном износу од 1.108 милиона динара или 5,07% од укупно обрачунате обавезне резерве. Кредите за одржавање дневне ликвидности није користила ниједна банка.

Током три посматрана месеца, показатељ ликвидности банака кретао се у распону од 0,96 до 11,07.

<sup>4</sup> На основу кварталних извештаја за други квартал 2005. године.

**Рочна усклађеност aktive и пасиве<sup>5</sup>**

Преглед рочне усклађености active и пасиве банкарског сектора дат је у следећој табели:

у хиљадама ЦСД

| 1-7 дана    | 8-15 дана  | 16-30 дана | 31-90 дана | 91-180 дана | 181-365 дана | преко 366 дана |
|-------------|------------|------------|------------|-------------|--------------|----------------|
| -32.256.679 | 21.562.342 | -1.587.877 | -5.317.471 | 4.278.669   | 31.823.441   | -18.502.438    |

**3. Девизни ризик**

Одлуком о ближим условима примене члана 26. и 27. Закона о банкама и ДФО прописан је показатељ девизног ризика као мера контроле девизног ризика банака. Дефинисано је да банка не сме да има укупну ризичну девизну позицију већу од 30% капитала. Укупна ризична девизна позиција је збир дугих и кратких отворених нето девизних позиција банке по свим валутама и племенитим металима.

Прегледом стања девизних позиција банака на нивоу банкарског сектора, на дан 30.06.2005. године, утврђено је да укупна отворена девизна позиција износи 17,1 милијарде динара, што је за 2,9 милијарди динара увећано у односу на вредност укупне отворене девизне позиције из претходног квартала. Показатељ девизног ризика је повећан и износи 17% (у претходном кварталу овај показатељ износио је 14,9%, односно на крају 2004. године 16,9%).

Укупна отворена дуга девизна позиција на нивоу сектора износи 13,6 милијарди динара. Укупна отворена кратка девизна позиција износи 3,5 милијарде динара. У односу на претходни квартал дошло је до повећања укупне отворене дуге девизне позиције и до смањења укупне отворене кратке девизне позиције. Посебно треба нагласити да је наглашеном девизном ризику изложена 1 банка која има нето отворену кратку позицију по свим валутама у укупном износу од 1,0 милијарди динара. Такође, једна банка у банкарском систему је на дан 30.06.2005. године исказала показатељ девизног ризика изнад прописаног нивоа од 30% капитала банке.

**Отворене девизне позиције по валутама на нивоу банкарског сектора**

у хиљадама ЦСД

| Отворена дуга ЕУР позиција | Отворена кратка ЕУР позиција | Отворена дуга УСД позиција | Отворена кратка УСД позиција | Отворена дуга позиција у осталим валутама | Отворена кратка позиција у осталим валутама | Отворена дуга позиција укупно | Отворена кратка позиција укупно | Нето отворена кратка позиција по свим валутама | Укупно отворена девизна позиција |
|----------------------------|------------------------------|----------------------------|------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|------------------------------------------------|----------------------------------|
| 11.523.358                 | 1.317.796                    | 888.514                    | 1.292.388                    | 1.145.936                                 | 892.726                                     | 13.593.601                    | 3.502.910                       | 1.031.694                                      | 17.096.511                       |

<sup>5</sup> На основу кварталних извештаја за други квартал 2005. године.

|             |             |             |             |             |             |  |  |                           |             |
|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|--|--|---------------------------|-------------|
|             |             |             |             |             |             |  |  | укупан капитал            | 100.587.838 |
|             |             |             |             |             |             |  |  | показатељ девизног ризика | 17.00       |
| Број банака | Број банака | Број банака | Број банака | Број банака | Број банака |  |  | Број банака               |             |
| 32          | 10          | 24          | 16          | 34          | 7           |  |  | 1                         |             |

### Адекватност капитала<sup>6</sup>

Одредбама чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама и Одлуком о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама прописано је да банке морају да одржавају показатељ адекватности капитала у висини од 10% у односу на ризиком пондерисану активу.

Следећа табела приказује показатеље адекватности капитала за 41 банку које су пословале у другом кварталу 2005. године:

| Показатељ адекватности капитала | Број банака | Учешће у укупном броју банака |
|---------------------------------|-------------|-------------------------------|
| До 10%                          | 3           | 7.31%                         |
| Од 10 - 20%                     | 7           | 17,07%                        |
| Од 20 - 30%                     | 8           | 19.51%                        |
| Преко 30%                       | 23          | 43.89%                        |
| Укупно                          | 41          | 100%                          |

На дан 30.06.2005. године три банке у Србији су имале показатељ адекватности капитала испод прописаног минимума од 10%.

### Показатељи профитабилности пословања банкарског сектора

Преглед индикатора профитабилности дат је у следећој табели:

| Банкарски сектор | ИНДИКАТОРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ    |                                         |                                     |                                        |                                                       | Финансијски резултат (у хиљадама ЦСД) |
|------------------|-------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------------------|---------------------------------------|
|                  | Бруто приход/ укупна актива % | Нето приходи од камата/ укупна актива % | Оперативни расходи/ укупна актива % | Нето ванредни приходи/ укупна актива % | Оперативни расходи/ нето приход од камата и накнада % |                                       |
| 31.12.2003.      | 29,78                         | 5,06                                    | 7,66                                | 0,01                                   | 90,62                                                 | (1,055,152)                           |
| 31.12.2004.      | 37,72                         | 4,66                                    | 6,27                                | 0,02                                   | 84,50                                                 | (4.989.821)                           |
| 30.06.2005.      | 21,47                         | 2,57                                    | 2,97                                | 0,00                                   | 76,12                                                 | 2.664.031                             |

<sup>6</sup> На основу кварталних извештаја за други квартал 2005. године.

**Агрегатни извештај о приходима и расходима**

|                                                                | у милионима ЦСД |               |              |
|----------------------------------------------------------------|-----------------|---------------|--------------|
|                                                                | 2003.           | 2004.         | 30.06.2005.  |
| НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА                          | 18.604          | 23.787        | 15.540       |
| Приходи од камата                                              | 23.261          | 32.171        | 21.227       |
| Расходи од камата                                              | (4.656)         | (8.384)       | 5.687        |
| НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ НАКНАДА И<br>ПРОВИЗИЈА          | 12.470          | 14.050        | 8.078        |
| Приходи од накнада и провизија                                 | 16.568          | 18.189        | 10.276       |
| Расходи од накнада и провизија                                 | 4.098           | 4.139         | 2.198        |
| НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА, НАКНАДА И<br>ПРОВИЗИЈА  | 31.074          | 37.838        | 23.618       |
| НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ ХОВ                             | 790             | 958           | 613          |
| Добици по основу хартија од вредности                          | 844             | 981           | 640          |
| Губици по основу хартија од вредности                          | 54              | 23            | 27           |
| НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА                        | 3.377           | 11.202        | 5.197        |
| Позитивне курсне разлике                                       | 52.176          | 86.156        | 69.738       |
| Негативне курсне разлике                                       | 48.799          | 74.954        | 64.541       |
| ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ И УЧЕШЋА                                  | 76              | 331           | 114          |
| ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ                                        | 13.651          | 50.196        | 24.811       |
| РАСХОДИ ИНДИРЕКТНИХ ОТПИСА ПЛАСМАНА И<br>РЕЗЕРВИСАЊА           | -24.319         | -55.978       | 34.610       |
| ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ                                        | -28.159         | -53.581       | 19.940       |
| НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД ПРОМЕНЕ ВРЕДНОСТИ<br>ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА | 2.404           | 3.941         | 2.855        |
| Приходи од промене вредности имовине и обавеза                 | 2.800           | 4.262         | 3.121        |
| Расходи од промене вредности имовине и обавеза                 | 395             | 322           | 266          |
| ДОБИТАК/ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА                          | -1.105          | -5.093        | 2.658        |
| НЕТО ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ/РАСХОДИ                                  | 50              | 104           | 6            |
| Ванредни приходи                                               | 71              | 142           | 7            |
| Ванредни расходи                                               | 21              | 38            | 1            |
| <b>ДОБИРАК / ГУБИТАК ПЕРИОДА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>               | <b>-1.055</b>   | <b>-4.990</b> | <b>2.664</b> |

Укупан нето добитак на дан 30.06. 2005. године износи 2.664 милиона динара.

## II. Регулаторна активност НБС

Током другог квартала 2005. године Народна банка Србије је у оквиру своје регулаторне надлежности донела следећа подзаконска акта (одлуке и упутства):

### 1. Регулаторна функција у области контроле пословања банака

- Одлука о измени и допуни Одлуке о критеријумима за класификацију билансне активе и ванбилансних ставки према степену наплативости и висини посебне резерве банака и других финансијских организација («Сл. гласник РС», бр. 51/05);
- Одлука о допунама Одлуке о основним елементима поступака одобравања и наплате потраживања банака и других финансијских организација («Сл. гласник РС», бр. 51/05);

Доношење Одлуке о измени и допуни Одлуке о критеријумима за класификацију билансне активе и ванбилансних ставки према степену наплативости и висини посебне резерве банака и других финансијских организација, као и Одлуке о допунама Одлуке о основним елементима поступака одобравања и наплате потраживања банака и других финансијских организација имају за циљ праћење изложености банака према потенцијалном кредитном ризику који произилази из уговарања кредита у иностраној валути или кредита индексираних валутном клаузулом. Изменама и допунама наведених прописа банака се прописује доношење методологије која прати изложеност појединачног дужника ризику од промене курса динара, односно банке су обавезне да континуирано анализирају кредитни ризик који проистиче из утицаја промене курса динара на финансијско стање дужника, с обзиром да могућности отплате кредита зависе од динарских новчаних токова дужника.

- Одлука о изменама и допунама Одлуке о начину спровођења чл. 8, 9, 10а, 12, 15, 19б, 19е, 28, 29. и 59. Закона о банкама и другим финансијским организацијама («Сл. гласник РС», бр. 35/05);

Доношење Одлуке о изменама и допунама Одлуке о начину спровођења чл. 8, 9, 10а, 12, 15, 19б, 19е, 28, 29. и 59. Закона о банкама и другим финансијским организацијама има за циљ унапређење регулаторних дефиниција Народне банке Србије увођењем квалитативних критеријума ("fit and proper") приликом оцене бонитета оснивача и стицалаца акција банака и ДФО.

- Одлука о условима и начину обављања мењачких послова («Сл.Гласник», бр. 42/05);
- Упутство за спровођење Одлуке о условима и начину обављања мењачких послова («Сл.Гласник», бр. 42/05);
- Одлука о поступку контроле обављања мењачких послова («Сл.Гласник», бр. 42/05);

Доношење подзаконске регулативе за обављање мењачких послова има за циљ промену одредаба које су у пракси представљале сметњу у обављању мењачких послова, као и унапређење постојеће регулативе ради повећања нивоа пружања услуга.

**2. Рад на нацрту Закона о банкама;**

Народна банка Србије је у другом кварталу 2005. године почела припрему новог Закона о банкама с циљем даљег развоја регулаторног оквира у којем послују банке као и ради јачања тржишта банкарских услуга у складу са потребама економског развоја.

**3. Рад на нацрту Закона о изменама и допунама Закона о финансијском лизингу;**

Народна банка Србије је у оквиру својих регулаторних активности изменама и допунама Закона о финансијском лизингу преузела контролу над пословањем привредних друштава која се баве финансијским лизингом с циљем унапређења тржишта финансијског лизинга.